

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Commvnie Onder Eene Ghedaente Alleen Wort Bevesticht Vyt De H. Schriftvre, Ende eyghen gront-reghelen der Calvinisten

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1670

IV. Capittel. Vyt de woorden van den H. Paulus wordt bewesen dat het vry staet te Communiceren onder eene ghedaente, ofte onder beyde.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34114

IV. CAPITTE L.

Vyt de woorden van den H. Paulus wordt bewesen dat het vry staet te Communiceren onder eene ghedaente, ofte onder beyde.

En D. Apostel Paulus 1. Cor. 11. naer dat hy de instellinghe van 't H. Sacrament met alle haer omstandigheden hadde verhaelt / boegh'ter epynlijck hy: V. 26. Soo dickwils als ghe dit broot sult eten, ende den Kelck drincken, sult ghy de doot des Heeren verwoedighen.

Hierboeght hy het eten ende dzincken te saemen: waer daerlijck in 't volghende Vers 27. scheyt hy die van malkanderen / segghende: Die dit broot sal ge-eten, ende den Kelck des Heeren onweerdelyck sal ghedroncken hebben &c.

Wat kan Paulus betweeght hebben om sijne ma- niere van spreken soo hoort te veranderen? want wilslijck en hadde hy het eten en dzincken met men ENDE, saemen gheboeght / ofte daerlijck hy scheydt-se van malkanderen met eenen OFTE: waert saeken dat hy beyde de ghedaenten door noodtsaekelijck hadde ghehouden / waerom soude hy in sijne tweede spreuke soo wel niet gheseydt hebben / die dit broodt eet / ENDE den Kelck dzinckt / als hy in de eerste ghedaen hadde? Waerom seght hy in de tweede spreuke / die dit broodt eet / OFTE den Kelck dzinckt? Is dit niet een klaer teken dat hy het hzy selde / beyde de ghedaenten saemen te nemen / ofte een van beyde alleen?

Waert saeken dat eenen Vader aen synen soon seide: Gaet / wandelt / en speelt / ende terstont daernaer seide / gaet / wandelt / of speelt / wie en sal

sal niet segghen dat het desen Vader aen synen soon
by laet beyde te doen / wandelen ende spelen te
saemen / ofte wel een van beyden te doen / want
segghende eerst tot synen sone / wandelt en speelt, by
gheeft hem oorlof om beyde te saemen te doen:
maer daetelyck daer by-boeghende / wandelt en
speelt, by laet het in synen byhepdt om een van
beyde te doen. Diercys op de selve mantere sprekende
Paulus: blyckt dan niet dese synen mantere van syn-
ken dat by 't by heeft ghelaeren / ofte beyde te
ghedaente saemen te nutten / ofte eenen van beyden
alleen: maer daer dit by staet / en kan gheen ghe-
bodt sijn / ergo daer en is gheen ghebodt van by-
de de ghedaenten saemen te nutten / ende alsoo en
kan de Roomsche Kercke niet misdoen teghen es-
nigh ghebodt noch van Christus, noch van synen
postelen / wanneer sy niet meer als eene ghedaente
en gheeft aen de ghemeente.

Wat hebben de Calvinisten hier teghen: laet ons
hooren. Het woordesken OFTE, segghen sy / en is hier
niet anders te segghen als ENDE

Dat is soo veel gheseyt / als / wit is swart / want
tusschen het woordesken ENDE, en het woordesken
OFTE, is soo groot / sae meerder verschi / als tuss-
schen wit ende swart: het woordesken / ENDE,
koppelt twee dinghen by malkanderen / ter con-
trastien / het woordesken / OFTE, scheydt se van
malkanderen / hoe kan dan hier by Paulus het
woordesken OFTE, gheset sijn in de plaetse van
ENDE?

Wie en siet niet / segghen de Calvinisten dat den
postel / wanneer by seght: Die dit broot gheeten, oeten
den Kelck des Heeren onweerdelyck ghedroncken sal heb-
ben &c. De schult wilt op beyde ghepast hebben / en
de op den onweerdighen eter / ende op den onweerdighen
drincker?

Ick antwoorde: Enckele braeghen sonder
nighe prebden / en sijn gheene argumenten / maer
dele praetjens: Ick segghe dan dat Paulus op bey-
de / ende op den onweerdighen eter / ende op den
drincker

onder eene ghedaente alleen.

23

ontweerdighen drincker de schuldt leght / doch de
wijle hy dooz het woozdeken / OFTE, het eten af-
scheyt van 't drincken / wie isst soo blinck die niet
en fier dat Paulus hier niet en spreekt van beyde de
ghedaenten saemen te nemen? jae niet anders en
leggt / als / 't zy dat ghe het lichaem alleen on-
tweerdelyck eet / 't zy dat ghe den kelck alleen
ontweerdelyck drinckt / ghy sijt schuldigh? want
dat hy hier ghesproken hadde van saemen te eten
ende te drincken ontweerdelyck / hy en soude niet
gheseyt hebben het woozdeken OFTE, maer het
woozdeken ENDE, ghelyck hy rechts te vooren ghe-
daen hadde.

Petrus du Moulin in sijn schilt des gheloofs Sect. 148.
gaet hier wat rondet mede te werck als de andere
Calvinisten, want in de plaetse van het woozdeken
OFTE, te nemen dooz het woozdeken ENDE, seght hy
recht up: 'T is ghenoech een van de ghedaenten onwee-
rdelyck te nemen om sich selven schuldigh te maeken, daer-
om seght den Apostel: Wie dit broot eten, ofte den beker
ontweerdelyck drincken sal &c. Hier bekennt immers de
man/die onder de Calvinisten als een ozakel ghe-
acht wort / dat den H. Apostel Paulus seght / dat se-
mant kan schuldigh sijn met eene ghedaente alleen
dan beyde ontweerdelyck te nemen / soo volght dan
dat Paulus hier gheseyt heeft / dat men wel eene ghe-
daente alleen / van beyde / mach nemen; want soo
niet / hoe sprack hy dan van eene ghedaente alleen
te nemen? hoe sprack hy van eene saeke die noyt
gheschieden en mocht? jae / volghens het segghen
der Calvinisten, noyt in die tijden gheschiedt is? paste
dan de waer schouwvinghe Pauli op niemant indien
ter op die tijden niemant en was die opt onder eene
ghedaente alleen Communterde? Soo moest dan
den H. Paulus puer in de locht ghespraet hebben / ende
daghen sijn eyghen schadulve ghebochten.